

Kronika • Chronicle • Хроника

In memoriam

Napoleonas LIUTIKAS (1928–2008)

2008 m. rugsėjo 14 d., eidamas 81-uosius metus, mirė technikos mokslų daktaras, buvęs Kauno technologijos universiteto Šilumos ir atomo energetikos katedros docentas, kelerius metus mokslinį darbą lygiagrečiai dirbęs ir dabartiniame Lietuvos energetikos institute **Napoleonas Liutikas**.

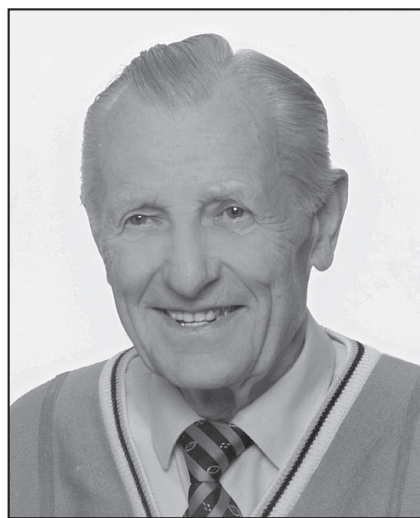
N. Liutikas gimė 1928 m. rugsėjo 5 d. Plungėje, tarnautojų šeimoje, auginusioje du vaikus. Vilkaviškyje 1934 m. pradėjo lankyti pradinę mokyklą. 1938 m. spalį baigė visą ketverių skyrių pradžios mokyklos kursą. Vėliau – iki 1940 m. sausio – mokėsi Marijampolės miesto pradžios mokykloje Nr. 2. Visą šešių skyrių pradžios mokyklos kursą tik labai gerais pažymiais baigė Vilniaus pedagoginio instituto Pavyzdinėje pradžios mokykloje. Dar pradinėje mokykloje buvo apibūdinamas kaip labai atviro būdo, judrus ir sumanus moksleivis. 1940–1942 m. mokėsi Vilniaus miesto pirmojoje berniukų gimnazijoje. 1942 m. įstojo į Vilniaus valstybinį technikumą. 1947 m. jį baigė ir įgijo techniko-mechaniko specialybę.

1947–1952 m. studijavo Kauno politechnikos institute pramonės šiluminę energetiką. Tuometiniam Šiluminių variklių katedros vedėjui doc. N. Milenskiui pakvietus, nuo 1952 m. dirbo katedroje laborantu, vėliau asistentu. 1955–1960 m. dirbo vyresn. dėstytoju, 1960–1963 m. buvo Šiluminės energetikos katedros aspirantas.

1964–1967 m. – jaunesnysis mokslo darbuotojas Lietuvos MA Fizikinių-techninių energetikos problemų institute (nuo 1992 m. Lietuvos energetikos institutas). Čia atliko visus disertacinio darbo eksperimentus ir parengė disertaciją. 1967 m. grįžo į katedrą ir dirbo iki išėjimo į pensiją 1993 m.

Apgynė disertaciją „Kintamųjų fizinių savybių įtaka šilumos mainams, tekant klampiam skysčiui plokščiaame kanale“. 1970 m. Kauno politechnikos instituto taryba suteikė jam technikos mokslų kandidato laipsnį (dabar daktaro). 1980 m. Napoleonui Liutikui buvo suteiktas pedagoginis docento vardas.

Doc. N. Liutikas dėstė šias labai svarbias, pagrindines, disciplinas: termohidromechaniką, šilumos perdavimą, šiluminę techniką. Studentai jį gerbė už puikų dėstymą, gerą savo dalyko išmanymą, kompetenciją. 1987 m. jis tapo KPI geriausiųjų lektorių konkurso laureatu. Ilgą laiką buvo Mechanikos fakulteto ir katedros Studentų mokslinės draugijos pirmininku, aktyviai rūpinosi jos veikla.

Bendradarbiai jį mėgo už šmaikštų, taiklų ir mielą žodį, skambią dainą, visokeriopą nesavanaudišką paramą. Buvo aistringas šachmatininkas, puikiai orientavosi sporto pasaulio įvykiuose.

N. Liutiko paliktų darbų sąrašas – apie 35 moksliniai ir metodiniai darbai, jis 2 išradimų autorius. Buvo vienas vadovėlio „Šiluminė technika“ bendraautorius.

Jo paskaitų klausėsi ne tik studentai. Pvz., jo parengto paskaitų ciklo klausėsi Kauno politechnikos instituto Mokslinio tyrimo sektoriaus MTS „Vibrotechnika“ mokslininkai. Netgi išėjęs į pensiją, bendradarbiavo su katedra, skaitydavo paskaitas įmonių inžinierių kvalifikacijos tobulinimo kursuose. Apibendrinamas savo ilgametę sukauptą patirtį, dėstant mėgstamą discipliną, kartu su doc. Juozu Gudzinskiu 2001 m. išleido vadovėlį „Termohidromechanika“, už kurį 2006 m. Lietuvos aukštojo mokslo vadovėlių konkurse paskirta antroji premija.

Napoleonas Liutikas buvo nuoširdus, plačios erudicijos, gerbiamas studentų ir kolegų. Šviesus jo atminimas ilgai išliks visų jį pažinojusių ir su juo ilgus metus dirbusių atmintyje.

Redakcinė kolegija

*In memoriam***Vladas VYŠNIAUSKAS (1942–2008)**

2008 m. gegužės 20 d., eidamas 66-uosius metus, mirė docentas, technikos mokslų daktaras, buvęs ilgametis Lietuvos energetikos instituto Medžiagų stiprumo laboratorijos vadovas **Vladas Vyšniauskas**.

V. Vyšniauskas gimė 1942 m. gruodžio 15 d. Kaune. Baigęs Kauno IV vidurinę mokyklą, 1959 m. įstojo į Kauno politechnikos instituto Mašinų gamybos fakultetą, įgijo inžinieriaus-mechaniko specialybę. 1965 m. pagal paskyrimą buvo priimtas į Lietuvos MA Energetikos ir elektrotechnikos institutą vyresniuoju elektromechaniku, o nuo 1967 m. paskirtas į Fizikinių-techninių energetikos problemų instituto Medžiagų stiprumo laboratoriją jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu. Jau pirmaisiais darbo metais V. Vyšniauskas pasižymėjo kaip geras konstruktorius ir sumanus inžinierius, galintis sėkmingai vadovauti originalių eksperimentinių standų-įrenginių gamybai. Jis sukonstravo ir jam vadovaujant buvo pagamintas sudėtingas termostatas-stendas karščiui atsparioms medžiagoms bandyti ir jų sąveikai su šarminiais metalais tirti aukštose temperatūrose. 1968 m. V. Vyšniauskas įstojo į akivaizdinę aspirantūrą instituto Medžiagų stiprumo laboratorijoje (vadovas techn. m. kand. Juozas Majauskas). Aspirantūros studijų metais buvo atliekami kai kurių mineralokeraminių karščiui atsparių medžiagų irimo aukštatemperatūriuose dujų srautuose tyrimai, čia daugiausia dėmesio skiriant erozijos ir sublimacijos procesų mechanizmo išaiškinimui ir masės mainų tarp medžiagos ir srauto nagrinėjimui. 1971 m., pasibaigus aspirantūrai, jis toliau dirbo Medžiagų stiprumo laboratorijoje jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu. 1974 m. apgynė technikos mokslų kandidato (daktaro) disertaciją „Sublimacijos įtakos kaitrai atsparių medžiagų magnio oksido pagrindu dujinės erozijos procesui tyrimai“.

1977 m. jis paskirtas Medžiagų stiprumo laboratorijos vedėju. Vadovaujant dr. V. Vyšniauskui, pradėta taikyti nauja sublimacijos tyrimų metodika, panaudojant masių spektroskopiją, vykdyti aukštatemperatūrių atominių reaktorių keraminės futerutės tyrimai. Naudojant laboratorijoje sukurtus įrenginius iširta įvairių keraminių medžiagų masės praradimo greičio priklausomybė nuo sienelės temperatūros ir išlaikymo trukmės, taip pat šių medžiagų sublimacija Lengmiuro ir Knudseno metodais ore ir vakuume.

1979 m. reorganizavus instituto laboratoriją į du padalinius, dr. V. Vyšniauskas skiriamas Tarpfazinių masės mainų laboratorijos vadovu. Tolesnės laboratorijos mokslinio tiriamojo darbo kryptys buvo siejamos su aukštatemperatūrių keraminių bei ugniai atsparių medžiagų tyrimais agresyviose aplinkose, vykdomi naujų konstrukcinių keraminių medžiagų ilgaamžiškumo, fizinių ir cheminių savybių tyrimo darbai. Tuo laikotarpiu buvo atlikta daug reikšmingų darbų apie sudėtingo terminio apkrovimo sąlygomis dirbančių keraminių medžiagų savybių pokyčius agresyviose aplinkose bei tiriant keraminių medžiagų mikrostruktūros ir savybių priklausomybę nuo aukštatemperatūros senėjimo sąlygų. 1987 m. – vyresnysis mokslinis bendradarbis. 1995 m. įvykus medžiagotyros padalinių reorganizacijai V. Vyšniauskas buvo paskirtas Keramikos sektoriaus vedėju.

Be mokslinio tiriamojo darbo, doc. dr. V. Vyšniauskas dirbo ir pedagoginį darbą Kauno technologijos universitete, buvo valstybinių programų „Lietuvos dolomitas“ ir „Lietuvos gelmės“ atsakingasis vykdytojas ir vienas jų vadovų. Stažavosi Didžiojoje Britanijoje, Japonijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Čekijoje.

V. Vyšniauskas aktyviai dalyvavo visuomeninėje ir mokslinėje veikloje. Buvo puikus mokslo populiarintojas-lektorius, daugelio straipsnių autorius. Paskelbta per 120 straipsnių šalies ir užsienio mokslo žurnaluose bei konferencijų leidiniuose. Buvo keturių išradimų bendraautoris. Rengė monografiją medžiagotyros srityje, tačiau gyvenimo lemtis neleido ją užbaigti. V. Vyšniauskas darbe užsi-rekomendavo kaip savarankiškas, iniciatyvus, pareigingas, darbštus, principingas mokslo darbuotojas, buvo apdovanotas garbės raštais ir „Instituto mažuoju atminimo ženklu“.

Nuo 2000 m. sėkmingai dirbo docentu Kauno technologijos universiteto Regionų plėtros katedroje.

Doc. Vladas Vyšniauskas buvo nuoširdus, plačios erudicijos žmogus – mokslininkas, pedagogas, literatas. Po jo mirties išleistas eilėraščių rinkinys „Pažadėjau žodžius“ liudija apie spalvingą ir įdomią autoriaus asmenybę. Šviesus jo atminimas išliks Lietuvos energetikos instituto darbuotojų ir visų su juo ilgus metus vaisingai dirbusiųjų atmintyje.

Redakcinė kolegija